

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Kiruna kommun

Conny Erkheikki
Auktoriserad revisor

April 2017

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	7
3.2.1.	Iakttagelser	7
3.2.2.	Revisionell bedömning	9
3.3.	Rättvisande räkenskaper.....	9
3.3.1.	Iakttagelser	9
3.3.2.	Revisionell bedömning	11

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar

resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsmed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår i tillräcklig omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och text.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas nämndsvis. Dessutom redovisas större investeringsprojekt (över 5 mnkr) med startår, planerade slutår, total budget och prognos över total kostnad.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning per nämnd, tkr	2016	Budget	Budget-avvikelse
Kommunstyrelse	336851	329484	-7367
Kommunstyrelsen stadsomvandling	6519	0	-6519
Kultur- och utbildningsnämnd	503544	503127	-417
Socialnämnd	543982	531172	-12810
Miljö- och byggnämnd	34096	35903	1807
Överförmyndarnämnd	3064	2278	-786
Valnämnd	0	0	0
Summa nämnderna	1428056	1401964	-26092

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott om 7.367 tkr. Underskottet beror på framför allt på att uppdragsverksamheterna redovisar underskott till följd av uppdrag kommunala fastigheter, snöröjning samt lägre intäkter på uppdrag fritid. Stadsomvandlingen, som ligger under kommunstyrelsen, har ingen egen budget och redovisar i år underskott om -6,5 mnkr.

Socialnämnden redovisar ett underskott om 12.810 tkr mot budget. Som främsta orsak anges förändrade rutiner från Försäkringskassan med -9,4 mnkr. Vad detta innebär framgår inte av förvaltningsberättelsen. Av nämndens verksamhetsberättelse framgår att det beror på ändrade rutiner vid utbetalning från Försäkringskassan vilket senarelägger intäkter under året samt ökade kostnader för externa LSS-anordnare. Huruvida en del av beloppet skulle ha varit en upplupen intäkt som påverkat resultatet positivt framgår inte av årsredovisningen. Upplupna intäkter kan redovisas under förutsättning att prestationen utförts under 2016, medan själva utbetalningen skett under 2017. Beloppet hamnar under vår totala materialitet varför ingen eventuell rättelse behöver ske 2016.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Kommunen klarar balanskravet men slutraden har fel rubricering. Den borde endast heta balanskravsresultat då inget finns att återställa till kommande år. Dessutom ska synnerliga skäl endast användas upp till noll i balanskravsutredningen.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2016:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2016	Ev kommentarer	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Resultatet ska på sikt uppgå till minst 1 procent av skatter och statsbidrag.	Utfall 0,1 %	Målet har inte uppnåtts.
Intäkter från försäljning av mark och marktillgångar skall i huvudsak användas till köp av ny mark och byggandet av nya bostäder i Kiruna.	4,9 mnkr reavinst.	Målet har uppnåtts.
Investeringar ska i normalfallet finansieras genom internt tillförda medel. Upplåning ska endast ske till större investeringsprojekt.	Självfinansiering 76 mnkr på investeringar som ej är större projekt uppgående till 70 mnkr. (total volym 539 mnkr exkl stadsomvandling)	Målet har uppnåtts.
På sikt ska tillräckliga resurser avsättas till underhåll av kommunala fastigheter så att fastigheter, byggnader och fastighetstillbehör inte skadas eller förstörs på grund av eftersatt underhåll.	17 mnkr satsat vilket motsvarar äskade medel.	Målet har uppnåtts.
Årliga avsättningar och/eller förtida inlösen av ITP (intjänad tjänstepension) skall göras, när ekonomin tillåter, för att minska pensionsskulden och framtida pensionsutbetalningar.	Har gjorts när ekonomin tillåter detta.	Målet är ej relevant enl KS utvärdering. (Uppnått enligt vår bedömning)
Tilläggs mål som antogs 2014. Beskrivning: <i>Kiruna kommun har beslutat att stora delar av centrala Kiruna skall omlokaliseras p g a LKAB:s gruvdrift. För att klara denna stadsomvandling krävs det att erforderlig finansiering finns. Redovisning av detta skall ske både i resultaträkningen och som egen "därav"-rad under eget kapital i balansräkningen.</i>		
Finansieringen ska ske genom de utbetalningar av ersättningar som följer av redan tecknade, och kommande, civil-		Målet har uppnåtts.

rättsliga avtal mellan Kiruna kommun och LKAB.

Erhållna ersättningar ska oavkortat användas för stadsomvandlingsrelaterade kostnader.

Målet har uppnåtts.

Det ansamlade stadsomvandlingskapitalet skall aldrig vara negativt, det vill säga att de redovisade kostnaderna ej får överstiga redovisade intäkter.

Målet har uppnåtts.

Som en följd av utbetalda skadeståndsersättningar för stadsomvandlingen kan vi få stora variationer i årets redovisade resultat. I resultaträkningen ska kommunens ordinarie verksamhet följas upp separerad från stadsomvandlingen och därmed får kommunen och stadsomvandlingen egna "resultat". Om den ordinarie verksamhetens redovisade resultat är negativt ska åtgärdsplan upprättas och det negativa resultatet till det egna kapitalet inom tre år.

Målet har uppnåtts.

Av kommunstyrelsens redovisning framgår att sju av nio finansiella mål uppfyllts.

Mål för verksamheten

Verksamhetsmässiga mål, fastställt av fullmäktige i budget 2016	Ev kommentarer	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Kiruna kommuns Vision är en viljeriktning för ett önskvärt framtida tillstånd och ett riktmärke för samtliga nedbrutna mål i kommunen och ska långsiktigt spegla en god ekonomisk hushållning utifrån ett verksamhetsperspektiv i Kiruna kommun.	Verksamhetsplaner finns och nedbrutna mål finns.	Målet har uppnåtts.
Medarbetarna har en god kompetens som upprätthålls, är långtidsfriska, är delaktiga i processer och beslut samt har		Målet har uppnåtts.

ett positivt förhållningssätt till både kunder och arbetsgivare.

Kommuninvånarna upplever att kommunen erbjuder god service och erbjuder attraktiva miljöer att bo och leva i.

Målet är delvis uppnått.
Dock ingen egen mätning.

Kommunen uppfattas som en god arbetsgivare med en tydlig värdegrund och en väl fungerande organisation som hjälper till att stärka dess varumärke.

Målet har uppnåtts.

Av kommunstyrelsens redovisning framgår att tre av fyra verksamhetsmål uppfyllts och ett delvis uppfyllts.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

Kommunstyrelsen har vid en sammantagen bedömning bedömt att kommunen uppnått god ekonomisk hushållning.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till 0,8 mnkr (+ 2 259 mnkr). Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelsena.

Vi har fört diskussioner huruvida en ränteintäkt borde redovisas på den del av LKAB-ersättningen, som enligt utbetalningsplanen i avtalet med LKAB har senarelagts. Det finns dock praktiska problem att fastställa beloppet då det rör sig ett entreprenadindex och inte någon räntesats. Enligt vår bedömning hamnar detta under vår totala materialitet i år, vilket inte föranleder någon eventuell rättelse av årsredovisningen. Vägledning kan hämtas i RKR 20, Redovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Vi rekomen-

derar Kiruna kommun att under 2017 utreda att redovisningen av fordran även i övrigt sker i enlighet med RKR 20.

Resultaträkning	Utfall 2016	Utfall 2015	Stadsom- vandling 2016	Exkl. Stadsomv 2016
Verksamhetens intäkter	324,5	2 701,4	36,1	288,4
Jämförelsestörande intäkter	0,0	11,5		0,0
Verksamhetens kostnader	-1 723,4	-1 594,9	-42,1	-1 681,3
Jämförelsestörande kostnader		-186,6		0,0
Avskrivningar	-68,5	-50,3	-0,5	-68,0
Verksamhetens nettokostnader	-1 467,4	881,1	-6,5	-1 460,9
Skatteintäkter	1 331,0	1 288,0		1 331,0
Generella statsbidrag och utjämning	142,5	99,2		142,5
<i>Summa skatter och statsbidrag</i>	<i>1 473,5</i>	<i>1 387,2</i>		<i>1 473,5</i>
Finansiella intäkter	13,8	20,0		13,8
Finansiella kostnader	-19,1	-28,6		-19,1
Årets resultat	0,8	2 259,7	-6,5	7,3

En jämförelse mellan åren försvåras av att 2015 innehöll en stora resultatpåverkande intäkter på grund av ett avtal med LKAB, innebärande att kommunen avyttrade ansemliga anläggningstillgångar till LKAB. De medel som kommunen erhöll ska användas till att bygga upp den nya stadskärnan.

Den statliga ersättningen för den uppkomna flyktingsituationen ingår med 44,7 mnkr i årets intäkter. Om den påverkar resultatet positivt framgår inte av förvaltningsberättelsen. Kommunen har tagit på sig kostnader till följd av bidraget. Det har dock stått kommunen fritt att disponera medlen hur man vill.

Finansiellt är årets resultat positivt, men under de finansiella krav som kommunen antagit bland annat i mål för god ekonomisk hushållning i finansiellt perspektiv. Verksamheterna har gått underskott, vilket framgår av driftsredovisningen.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

3.3.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är uppräta-
tade enligt god redovisningssed.

2017-04-06

Andreas Jönsson
Uppdragsledare

Conny Erkheikki
Projektledare

